

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ЧЕКАН О. І. Теоретико-методологічні аспекти освітнього процесу сучасного дошкільника з ООП	211
ЧЕКАН О. І., ДОЧИНЕЦЬ Г. Д., ВОВЧОК В. М. Ігрова діяльність як чинник розвитку зв'язного мовлення дітей із ЗНМ	213
ЧЕКАН О. І., ЛУКАЧИНА Л. В., ЧУБИРКО К. Я. Наукові підходи щодо розвитку ігрової діяльності у дитини- дошкільника, що має ООП	215
ЧЕКАН О. І., МАРКУСЬ Ю. М., МАТЬОЛА І. В. Особливості пізнавальної діяльності дітей з ООП	216
ЧЕРЕПАНЯ М.Т. Соціальні інституції Закарпаття першої половини ХХ століття	218
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., МАТЕНЬКО Д. Театралізована діяльність у ЗДО як засіб музично-естетичного розвитку дітей	220
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., ЧЕХ Н. Особливості формування соціально-моральної особистості в умовах співпраці закладу дошкільної освіти і сім'ї	222
ЧОВРІЙ С. Ю. Актуалізація ретродосвіду присвоєння кваліфікації вчителям початкових шкіл на Закарпатті (друга половина ХІХ – 40-і роки ХХ століття)	224
ШВАРДАК М.В. Особливості прийняття управлінських рішень керівником закладу освіти	226
ШВАРДАК М. В., ГИЧКА Т. І. Якість освіти: суть поняття та особливості оцінювання	227
ШКРІБА С. Стежками дитинства Івана Ющука	229
ШУТІЙ М.В., КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Використання методів проблемного навчання на уроках у початковій школі	231

РОЗДІЛ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ

БАРЧІЙ М.С., ВОРОНОВА О.Ю. Психологічні аспекти дистанційного навчання в сучасних умовах.....	234
БОБИРЕВА О.С. Концептуальний, змістовий та процесуальний рівень розробки інтерактивних технологій під час формування фахової компетентності у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.....	236
БРЕЦКО І. І., ВАРГА В.С., БУЧМЕЙ І.І. Психологічні особливості становлення емоційної компетентності студентів.....	238
ВАРГА В.-Д.М., БАРНА Х.В. Характеристика рівнів загального недорозвинення мовлення.....	240
ВАРГА В.С., БУЧМЕЙ І.І., КИСЛЯК Н.С. Психологічні особливості старшого шкільного віку.....	241
ВЛАСЮК С.І., ЧЕРЕПАНЯ Н.І. Фактори впливу на формування психофізичного здоров'я дітей дошкільного віку.....	243
ГАВРИШКО С.Г., ІЛЬКАНИЧ Н. М. Особливості мотивації учнів початкової школи до занять фізичними вправами.....	245
ГАРАПКО В. І. Роль групової роботи у навчанні писемного мовлення англійською мовою старшокласників.....	247
HERSTSOVSKA N., HUDACHEK V. Components of the content of lexical competence.....	249
ГЛАГОЛА Є., ТЕЛИЧКО Н. Комунікативний підхід як основа методики формування англомовної комунікативної компетентності учнів старшої школи.....	250
ДЕЯК В.В., ІВАНОВА В.В. Психолого-педагогічні засади словесної творчості дітей дошкільного віку.....	252

вчителів початкової школи до реалізації завдань Концепції Нової української школи.

Науково-педагогічний досвід роботи автора дає можливість сформулювати інноваційні тенденції викладання дисципліни з методики навчання мови та читання. З-поміж них:

1) формування інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей, сформульованих Освітньо-професійною програмою спеціальності;

2) упровадження інноваційних методів викладання дисципліни, в тому числі за дистанційною технологією;

3) створення квазіпрофесійного середовища, моделювання ситуацій на практичних заняттях;

4) розгляд та аналіз вебінарів із специфіки навчання української мови та читання;

5) упровадження комп'ютерних технологій у процесі проходження здобувачами вищої освіти педагогічних практик.

Отже, ми розглянули сучасні тенденції у методиці викладання мовно-літературної освітньої галузі.

Література

1. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

2. Методичні рекомендації щодо викладання в початковій школі у 2021/2022 навчальному році. Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 22.09. 2021 року № 1/ 9 – 482. URL : <https://www.schoollife.org.ua/metodychni-rekomendatsiyi-pro-vykladannya-u-pochatkovij-shkoli-u-2021-2022-navchalnomu-rotsi/>

3. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу у 2021/2022 навчальному році в початковій школі в умовах воєнного часу. URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/rozrobleno-metodychni-rekomendaciyi-shodo-organizaciyi-osvitnogo-procesu-u-20212022-navchalnomu-roci-v-pochatkovij-shkoli-v-umovah-voennogo-chasu>.

4. Столяр З. В. Особливості фахової підготовки майбутніх педагогів до реалізації мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2020. Вип. 9 (77). С. 311–314.

УДК 376.012:373.2.011.3-056.2/.3(043.2)

ЧЕКАН О. І.

Мукачівський державний університет

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ СУЧАСНОГО ДОШКІЛЬНИКА З ООП

Відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту», освіта для дітей дошкільного віку не залежно від особливостей розвитку та стану здоров'я дитини, є обов'язковою первинною складовою частиною системи безперервної освіти в Україні. Одним із найважливіших завдань освітнього процесу на даному віковому етапі є забезпечення освітніми закладами та установами (заклад дошкільної освіти – далі ЗДО, навчально-реабілітаційний центр – далі НРЦ, інклюзивно-ресурсний центр – далі ІРЦ) всебічного розвитку дитини

дошкільного віку, що передусім полягає у формуванні конкретних, адекватних дійсності уявлень про світ та активізації пізнавальної діяльності.

Знання вітчизняної і світової педагогічної спадщини формує уявлення про передумови, умови, фактори, рушійні сили і тенденції розвитку ідей про освіту дітей дошкільного віку. Опанування джерел і методів вивчення і розуміння педагогічних феноменів минулого допомагає глибше усвідомити, раціональніше вирішити сучасні проблеми дошкільної педагогіки та розбудувати систему освіти дитини дошкільної вікової категорії.

Звернення до педагогічного досвіду минулого, його трансформація у відповідності до нових досягнень науки, зумовили перегляд основних ідей педагогів минулого, визначення доцільності їх використання та впровадження в практику сучасних навчальних закладів та установ (ЗДО, НРЦ, ІРЦ).

Особливо актуальними сьогодні є психолого-педагогічні теорії про розвиток та виховання дітей дошкільного віку Я. А. Коменського, Ф. Фребеля, Жана- Овіда Декролі, Марії Монтесорі. На особливу увагу заслуговує Вальдорфська педагогіка, як своєрідна цілісна концепція виховання і навчання дітей, автором якої є австрійський учений і філософ Р. Штайнер.

За ідеями С. Русової сьогодні працюють дошкільні заклади Києва, Кіровоградської, Київської, Донецької, Сумської, Рівненської, Чернігівської, Черкаської та інших областей. Праці С. Русової – не тільки історія педагогічної і психологічної думки, а й цілком сучасний погляд на загальну проблему освіти, визначення її цілей, завдань, основних принципів побудови, змісту, форм і методів організації виховання, що забезпечують повноцінний розвиток дитини як особистості.

Теоретико-методологічні аспекти освіти дітей дошкільного віку опираються також на державний стандарт. Державним стандартом щодо освіти дітей дошкільного віку є Базовий компонент, що визначає вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів освіти дитини дошкільного віку (6 (7) років); умови, за яких вони можуть бути досягнуті відповідно до міжнародних стандартів якості освіти.

Дошкільна галузь України завжди прагне вирішення питання якості освіти. Саме тому фахівці дошкільники розробили стандарти дошкільної освіти які були затверджені в 1998 році та поновлені в 2012 та в 2021 роках. Він визначає очікування суспільства в питаннях розвиненості, вихованості та освіченості дитини дошкільного віку, спрямовує розробку та оновлення освітніх програм для закладів освіти дошкільної вікової категорії, визначає вимоги та орієнтири щодо програм професійної підготовки майбутніх педагогів відповідно до потреб сьогодення, об'єднує зусилля науковців та практиків України щодо зміцнення культури, якості та доброчесності даної освітньої галузі.

Аналізуючи теоретико-методологічні аспекти сучасної освіти дітей дошкільного віку маємо на меті також визначити спільні та відмінні особливості державних стандартів дошкільної щодо освіти дітей дошкільного віку.

Так Базовий компонент 1998 року говорив про формування життєвої компетентності, що є актуальними на сьогодні [3]. Базовий компонент 2012 року

говорив про формування компетенції дитини дошкільного віку [2]. В редакції Базового компоненту 2021 року основним напрямком простежується формування компетентностей дитини дошкільного віку також і в наступності з новою українською школою. [1].

Отже, стверджуємо, що кожна дитина має доступ до якісної освіти. Базовий компонент це ще один крок для забезпечення ефективного доступу до якісної освіти дітей дошкільного віку в Україні. Якісна освіта сприяє позитивному впливу на пізнавальний, соціальний та емоційний розвиток дитини, а потім і на навчальні досягнення. Такий вплив є особливо значущим для тих дітей які мають ризик соціальної ізоляції, тобто це діти із ООП.

Література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) [Електронний ресурс]: наказ № 33 від 12.01.2021 р./МОН України. Електрон. текст. дані. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення: 17.11.2021)

2. Базовий компонент дошкільної освіти України [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України, 23 листопада 2011 р. № 1392. *Веб сайт Верховної Ради України*. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_5-2736-12

3. Гураш Л.В. Книга керівника дошкільного навчального закладу : Довідково-методичне видання / упоряд. Копейкіна О.А. Харків: Торінг плюс, 2006. С. 59-99

УДК 37.015.31:796.11:[81'233:37.011.3-056.264](043.2)

ЧЕКАН О. І., ДОЧИНЕЦЬ Г. Д., ВОВЧОК В. М.
Мукачівський державний університет

ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ІЗ ЗНМ

Важливим методом розвитку зв'язного мовлення дітей є дидактична гра. Вона забезпечує сприятливі умови для розв'язання педагогічних завдань з урахуванням можливостей дітей дошкільного віку. Для розвитку діалогічного мовлення проводяться такі ігри, де мовна активність дітей займає основне місце. В молодших групах це дидактичні ігри з лялькою. Зміст цих ігор в тому, що логопед розіграє невелику інсценівку за участю ляльки, наприклад, влаштування кімнати для ляльки, святкування дня народження ляльки, зустріч нової ляльки Тані. Протягом усієї гри логопед веде розмову з дітьми від імені ляльки Тані; діти відповідають хором і поодиноці, уважно стежать за діями дорослого, самі беруть участь у виконанні окремих доручень (накрити стіл для ляльки, одягти пальто на неї, допомогти ляльці сховатися тощо).

Вчитель-логопед складає інсценівку за участю не більше як трьох дійових осіб, продумає діалог який буде вести протягом гри, дії, що будують виконуватися. Треба обов'язково передбачити активну участь усіх дітей у розмові з дійовими особами. Сюжети для сценарію треба брати з дитячого життя, з життя тварин. Це можуть бути невеликі інсценізації: «Знайомство», «Зустріч друзів», «У лікарні», «В магазині», «Розмова по телефону», «У бібліотеці» тощо. Дійовими особами можуть бути і герої улюблених казок: Червона Шапочка,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>